

Wiadomości Statystyczne

MIASTA POZNANIA

Opracowane przez Urząd Statystyczny stoł. miasta Poznania

Wydawca: Zarząd stoł. miasta Poznania

Redaktor: Stanisław Waszak

Informations Statistiques de la ville de Poznań

Publication de L'Office de Statistique de la ville de Poznań

Editeur: Municipalité de la ville de Poznań

Rédacteur: Stanisław Waszak

Rocznik 27 (27-e Année)

Wrzesień 1938 (Septembre 1938)

Nr 9

Treść: I. Naturalny ruch ludności. — II. Zdrowotność. — III. Nieruchomości i stosunki mieszkaniowe. — IV. Życie gospodarcze. — V. Praca. — VI. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. — VII. Zaopatrzenie miasta w mięso. — VIII. Varia.

Zestawienia kwartalne: 1. Małżeństwa. — 2. Urodzenia. — 3. Zgony. — 4. Ubezpieczalnia Społeczna. — 5. Zmiana miejsca zamieszkania. — 6. Ruch ludności. — 7. Sąd pracy. — Przegląd kwartalny.

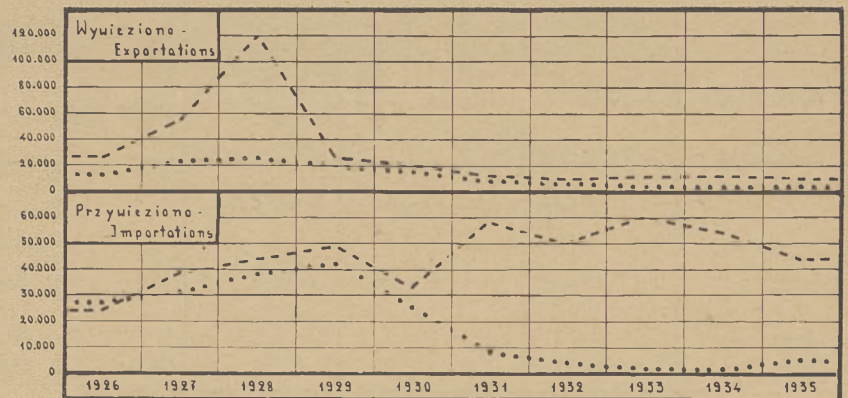
Sommaire: I. Mouvement naturel de la population. — II. Santé publique. — III. Immeubles; logements. — IV. La vie économique. — V. Travail. — VI. Prix des articles de première nécessité. — VII. Approvisionnement en viande. — VIII. Varia. (Divers).

Relevés trimestriels: 1. Mariages. — 2. Naissances. — 3. Décès. — 4. Assurance sociale. — 5. Changements de domicile. — 6. Mouvement de la population. — 7. Tribunal du travail. — Revue trimestrielle.

Obroty artykułami żywnościowymi w świetle przewozów kolejowych

Transport des marchandises alimentaires

W tys. ton

--- artykuły kolonialne, gastronomiczne — produits coloniaux et gastronomiques
 .... mięso i wytwory rzeźnicze — viandes et préparations de viande.

I. Naturalny ruch ludności — Mouvement naturel de la population

1. Małżeństwa — Mariages

a) Według wieku — D'après l'âge

Wiek mężczyzn Age des hommes	Wiek kobiet — Age des femmes							Ogółem mężczyzn Total des hommes
	poniżej 20	20—24	25—29	30—39	40—49	50—59	60 i wyżej et plus	
poniżej 20 au-dessous de	2	—	—	—	—	—	—	2
20—24	7	16	10	1	—	—	—	34
25—29	8	37	39	7	—	—	—	91
30—39	1	9	27	30	2	—	—	69
40—49	—	—	—	6	5	—	—	11
50—59	—	—	—	—	2	3	—	5
60 i wyżej	—	—	—	—	3	—	1	4
Ogółem kobiet — Total des femmes	18	62	76	44	12	3	1	216

b) Według stanu cywilnego D'après l'état civil

Stan cyw. mężczyzn Etat civil des hommes	Stan cywilny kobiet Etat civil des femmes			Ogółem mężczyzn Total des hommes
	panny filles	wdowy veuves	rozwiedz. divorcées	
kawalerowie célibataires	188	1	1	190
wdowcy veufs	13	2	1	16
rozwiedz. divorcés	9	1	—	10
Ogółem kobiet Total des femmes	210	4	2	216

W tym związków zamiejscowych: 1 i to; m. lat 25 z kob. lat 32.

W tym związków zamiejscowych: 1 i to stanu wolnego.

c) Według wyznania — D'après le culte

Wyznanie mężczyzn Culte des hommes	Wyznanie kobiet Culte des femmes				Ogółem mężczyzn Total des hommes
	rz. kat. cath.- romain	ewang. évangé- lique	mojż., mosaïque	inne autre	
rz. katolickie — cath.-romain	212	—	—	1	213
ewangelickie — évangélique	1	1	—	—	2
mojżeszowe — mosaïque	—	—	1	—	1
inne — autre	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet — Total des femmes	213	1	1	1	216

W tym związków zamiejscowych: 1 i to wyznania rzymsko-katolickiego.

d) Według narodowości — D'après la nationalité

Narodowość mężczyzn Nationalité des hommes	Narodowość kobiet Nationalité des femmes			Ogółem mężczyzn Total des hommes
	polska polonaise	niemiecka alle- mande	inna autre	
polska — polonaise	214	—	—	214
niemiecka — allemande	—	1	—	1
inna — autre	—	—	1	1
Ogółem kobiet — Total des femmes	214	1	1	216

W tym związków zamiejscowych: 1 i to narodowości polskiej.

2. Urodzenia — Naissances

a) Według płci i pochodzenia
D'après le sexe et la légitimité

Płeć noworodka Sexe des nouveau-nés	Urodzenia żywe Naissances vivantes				Urdz. martwe Mort-nés			Ogółem — Total	
	ślubne légitimes	nieslubne illégitimes	ogółem total	w tym dont		ślubne légitimes	nieslubne illégitimes		ogółem total
urodz. w zakładach naissances dans les maisons d'accouchement				urodz. wieloracze naissances multiples					
1. Miejskowe — Population domiciliée									
chłopców — garçons	174	10	184	1	65	2	2	4	188
dziewcząt — filles	168	13	181	3	78	4	—	4	185
Ogółem Total	342	23	365	4	143	6	2	8	373
2. Zamiejscowe — Population de passage									
chłopców — garçons	18	8	26	—	24	1	—	1	27
dziewcząt — filles	27	11	38	—	24	1	—	1	39
Ogółem Total	45	19	64	—	48	2	—	2	66
3. Wszystkie urodzenia — Toutes les naissances									
chłopców — garçons	192	18	210	1	89	3	2	5	215
dziewcząt — filles	195	24	219	3	102	5	—	5	224
Ogółem Total	387	42	429	4	191	8	2	10	439

Zgłoszeń spóźnionych: 23 (19 z sierpnia 1938 r., 2 z lipca 1938 r., 1 z czerwca 1938 r., 1 z stycznia 1936 r.), (w tym: 16 miejscowych, 7 zamiejscowych).

b) Żywo urodzeni według zajęcia rodziców
Nés-vivants selon la profession des parents

Zawód ojca wzgl. matki Profession du père ou de la mère	miejscowe population domiciliée	zamiejscowe population de passage	Ogółem Total
1. Samodzielni handlowcy, przemysłowcy i rolnicy — Commerçants, industriels, agriculteurs indépendants	6	9	15
2. Urzędnicy prywatni — Employés	72	2	74
3. Rzemieślnicy (czeladź) — Artisans	153	8	161
4. Robotnicy itp. — Ouvriers etc.	82	6	88
5. Zawody umysłowe wolne — Professions libérales	2	4	6
6. Urzędnicy publiczni — Fonctionnaires publics	24	15	39
7. Inne zawody — Autres professions	3	1	4
8. Bez i nieznanego zawodu — Sans profession et professions inconnue	—	—	—
Ogółem — Total	342	45	387
B. Nieslubni według zajęcia matki — Enfants illégitimes selon la profession de la mère			
1. Pracownice przemysłowe — Travailleuses d'industrie	5	2	7
2. Służące — Domestiques	8	11	19
3. Pracownice handlowe i biurowe — Travailleuses de commerce et de bureau	3	—	3
4. Zawody wolne — Professions libérales	—	—	—
5. Urzędniczek publiczne — Fonctionnaires publics	—	—	—
6. Inne zawody — Autres professions	1	1	2
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu — Sans profession et professions inconnue	6	5	11
Ogółem — Total	23	19	42

c) Żywo urodzeni
według wyznania rodziców

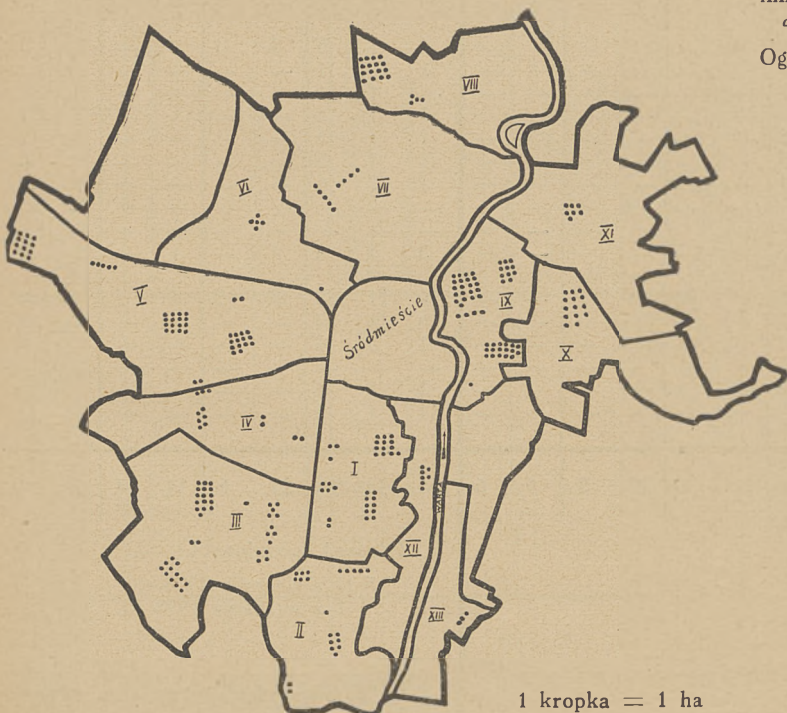
Nés-vivants d'après le culte des parents

Wyznanie ojca Culte du père	Wyznanie matki przy dzieciach ślubnych Culte des mères ayant des enfants légitimes					Wyznanie matki przy dzieciach nieslubnych Culte des mères ayant des enfants illégitimes
	rz.-katol. — cath.-rom.	ewang. — évang.	mojżesz. — mosaïque	inne — autres	Ogółem — Total	
1. Urodzenia miejscowe						
rzymskokatolickie — cath.-romain . .	334	2	—	—	336	23
ewangelickie — évangélique	2	3	—	—	5	—
mojżeszowe — mosaïque	—	—	1	—	1	—
inne i nieznanne — autre et inconnue .	—	—	—	—	—	—
Ogółem — Total	336	5	1	—	342	23
2. Urodzenia wszystkie						
rzymskokatolickie — cath.-romain . .	370	2	—	—	372	42
ewangelickie — évangélique	3	10	—	—	13	—
mojżeszowe — mosaïque	—	—	1	—	1	—
inne i nieznanne — autre et inconnue .	—	—	—	1	1	—
Ogółem — Total	373	12	1	1	387	42

d) Żywo urodzeni
według narodowości rodziców i następstwa rodowego

Nés-vivants d'après la nationalité des parents
par l'ordre successif de naissance

Narodowość rodziców Nationalité des parents		Noworodki ślubne były w tym samym małżeństwie ..... dzieckiem Ordre successif de naissance														Ogółem — Total	Narodowość matki przy dzieciach nieslubnych Nationalité des mères ayant des enfants illégitimes
ojca du père	matki de la mère	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
1. Naissances de la population domiciliée																	
polska polon.	polska polon.	145	90	47	23	14	6	4	4	2	1	1	—	—	—	337	23
polska polon.	niem. allem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. allem.	polska polon.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. allem.	niem. allem.	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
inne i nieznanne autre et inconnue		—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ogółem — Total		146	94	47	23	14	6	4	4	2	1	1	—	—	—	342	23
2. Toutes les naissances																	
polska polon.	polska polon.	158	102	57	26	14	6	4	4	2	1	1	—	—	—	375	42
polska polon.	niem. allem.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. allem.	polska polon.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
niem. allem.	niem. allem.	3	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
inne i nieznanne autre et inconnue		—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Ogółem — Total		161	108	59	26	15	6	4	4	2	1	1	—	—	—	387	42

Rozmieszczenie ogrodów działkowych na terenie miasta.

Dislocation des coins de terres en territoire de Poznań

Na 1 ha przypada działek:

I Wilda	25,6
II Dębiec	28,9
III Górczyn	20,3
IV Św. Łazarz	22,8
V Jeżyce	18,5
VI Sołacz	18,5
VII Winiary	12,4
VIII Naramowice	12,4
IX Śródka, Berdychowo	10,9
X Komandoria	17,9
XI Główna	18,3
XII Dębina	13,0
XIII Starołęka	25,0

1 kropka = 1 ha

3. Zgony — Décès

a) Według przyczyn śmierci i płci — *D'après la cause du décès et d'après le sexe*

Nomenklatura międzynarodowa, skrócona <i>Nomenclature internationale abrégée</i>	Przyczyna śmierci <i>Cause du décès</i>	1. Zgony miejscowe <i>Décès parmi la population domiciliée</i>								2. Wszystkie zgony <i>Tous les décès</i>									
		Ogółem <i>Total</i>				w tym dzieci <i>dont décès des enfants</i>				Ogółem <i>Total</i>				w tym dzieci <i>dont décès des enfants</i>					
						poniżej 1 roku <i>au dessous d'un an</i>		1—5 lat <i>1—5 ans</i>						poniżej 1 roku <i>au dessous d'un an</i>		1—5 lat <i>1—5 ans</i>			
		mężczyzn <i>hommes</i>		kobiet <i>femmes</i>		razem <i>ensemble</i>		męskich <i>hommes</i>		żeńskich <i>femin.</i>		męskich — <i>h.</i>		żeńskich — <i>f.</i>		męskich <i>hommes</i>		żeńskich <i>femin.</i>	
		ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>	ślubnych <i>légitimes</i>	nieślubn. <i>illégitimes</i>		
1	Dur brzuszny i rzekomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2	Dur osutkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
3	Ospa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
4	Odra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5	Płonica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
6	Krzusiec	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—			
7	Błonica	4	3	7	—	—	—	—	—	2	2	4	4	8	—	—			
8	Grypa	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
10	Gruźlica narządu oddechowego	13	16	29	1	—	—	—	—	1	1	19	17	36	1	—			
11	a) opon mózgowych	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	3	—	3	—	—			
	b) innych narządów	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2	—	—			
12	Kiła	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—			
13	Zimnica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
14	Inne choroby zakaźne i pasożytne *)	4	4	8	1	2	—	—	—	—	—	6	6	12	2	2			
15	Rak i inne nowotwory złośliwe	4	14	18	—	—	—	—	—	—	—	5	14	19	—	—			
16	Nowotwory niezłośliwe i nie oznaczone jako złośliwe	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
17	Gościec przewlekły i dna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
18	Cukrzyca	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—			
19	Zatrucie wysokowe przewlekłe i ostre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
20	Inne choroby ogólne i zatrucia przewlekłe	3	5	8	1	—	—	—	—	—	—	3	6	9	1	—			
21	Wład rdzenia i porażenie ogólne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
22	Krwotok i zakrzep mózgowy, porażenia połowiczne i i., bez wskazania przyczyny	4	8	12	—	—	—	—	—	—	1	4	8	12	—	—			
23	a) Zapalenie mózgu	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
	b) Zapalenie opon mózgowych	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—			
	c) inne choroby układu nerwowego, narządów wzroku i inne	3	3	6	—	—	2	—	—	—	1	4	3	7	—	—			
24	Choroby serca	9	27	36	—	—	—	—	—	—	—	11	31	42	—	—			
25	Inne choroby narządów krwionośnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—			
26	Zapalenie oskrzeli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
27	Zapalenie płuc a) płatowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	b) inne postacie	9	8	17	1	—	1	1	1	1	1	11	11	22	1	—			
28	Inne choroby narządów oddechowych	9	1	10	—	—	—	—	—	—	—	9	2	11	—	—			
29	Biegunka i zapalenie jelit:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	a) u dzieci poniżej 2 lat	4	1	5	3	1	1	—	—	—	—	4	1	5	3	1			
	b) u osób w wieku 2 lat i powyżej	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—			
30	Zapalenie wyrostka robaczkowego	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—			
31	Marskość i inne choroby wątroby	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—			
32	Inne choroby narządu trawienia	4	4	8	—	—	—	—	—	1	—	7	4	11	—	—			
33	Zapalenie nerek	1	4	5	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	—	—			
34	Inne choroby układu moczopłciowego	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	—	—			
35	Posocznica i zakażenie połogowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
36	Inne choroby ciąży i okresu połogowego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
37	Choroby skóry, kości i narządów ruchu	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	1	4	1	—			
38	Choroby okresu niemowl. i wady rozwoju wrodzone	13	9	22	11	2	8	1	—	—	—	16	11	27	13	3			
39	Starczość	6	16	22	—	—	—	—	—	—	—	6	16	22	—	—			
40	Samobójstwo	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—			
41	Zabójstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
42	Śmierć wypadkowa	2	—	2	—	—	—	—	—	1	—	3	1	4	—	—			
43	Śmierć i przyczyny niewiad. lub źle oznacz.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—			
Ogółem — <i>Total</i>		109	131	240	20	5	12	3	9	6	136	153	289	23	6	14	4	10	7

Zgłoszeń spóźnionych:

4 (3 z sierpnia 1938 r.
1 z września 1934 r.).

Zgłoszeń spóźnionych: —.

5 (4 z sierpnia 1938 r.
1 z września 1934 r.).

*) posocznica, tężec, róża.

*) posocznica, tężec, róża, wściekliczna.

b) Zgony dzieci nieślubnych poniżej 1 roku życia
według zajęcia matki

*Décès des enfants illégitimes ayant moins d'un an selon
la profession de la mère*

Zajęcie matki <i>Profession de la mère</i>	Miejsc. <i>Population domiciliée</i>	Zamiejsc. <i>Population de passage</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Pracownice przemysłowe — <i>Travailleuses d'industrie</i>	6	2	8
2. Służące — <i>Domestiques</i>	2	—	2
3. Pracownice handlowe i biurowe — <i>Travailleuses de commerce et de bureau</i>	—	—	—
4. Zawody wolne. — <i>Professions libérales</i>	—	—	—
5. Urzędniczy publiczne. <i>Fonctionnaires publics.</i>	—	—	—
6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	—	—	—
7. Bez zawodu i nieznanego zawodu — <i>Sans profession et professions inconnues</i>	—	—	—
Ogółem — <i>Total</i>	8	2	10

c) Zmarli w wieku ponad 15 lat
według stanu cywilnego

Décédés au dessus de 15 ans d'après l'état civil

	wolni <i>célibataires</i>	małżonkowie <i>mariés et mariées</i>	owdowiali <i>veufs et veuves</i>	rozwiędzeni <i>divorcés et divorcées</i>	stanu nieznanego <i>état civil inconnu</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Miejscowe — <i>Décès parmi la population domiciliée</i>						
mężczyźni — <i>hommes</i>	11	52	6	1	—	70
kobiety — <i>femmes</i>	32	37	34	2	—	105
Ogółem — <i>Total</i>	43	89	40	3	—	175
2. Wszystkie zgony — <i>Tous les décès</i>						
mężczyźni — <i>hommes</i>	16	69	6	1	—	92
kobiety — <i>femmes</i>	36	47	35	2	—	120
Ogółem — <i>Total</i>	52	116	41	3	—	212

d) Według narodowości — *D'après la nationalité*

1. Zmarło miejscowych: <i>Décès parmi la population domiciliée</i>	236	Polaków, <i>Polonais,</i>	4	Niemców, <i>Allemands</i>	
— innych i nieznaney narodowości — <i>autre nationalité et de nationalité inconnue.</i>					
2. Zmarło w ogóle: <i>Total des décès</i>	282	Polaków, <i>Polonais,</i>	7	Niemców, <i>Allemands,</i>	innych i nieznaney narodowości — <i>autre nationalité et de nationalité inconnue.</i>

e) Zgony z uwzględnieniem wieku, zajęcia i wyznania
(Osoby do 15 roku życia według zajęcia rodziców)

*Décès avec répartition par âge, par profession et par culte
(Personnes au-dessous de 15 ans selon la profession des parents)*

Wiek lat <i>Age - ans</i>	1. Miejscowe — <i>Décès parmi la population domiciliée</i>										2. Wszystkie zgony — <i>Tous les décès</i>																
	Wyznanie — <i>Culte</i>				Zajęcie — <i>Profession</i>						Wyznanie — <i>Culte</i>				Zajęcie — <i>Profession</i>												
	rz.-katol. <i>cath.-romain</i>	ewang. <i>évangélique</i>	moż. <i>mosaïque</i>	inne i nieznan. <i>autre et inconnu</i>	Samodz. handl., przem. i rolnicy <i>Commerçants, industr. agricult. indépendants</i>	Urzednicy prywatni — <i>Employés</i>	Rzemieslnicy (czeladz) — <i>Artisans</i>	Robotnicy i t. p. — <i>Ouvriers etc.</i>	Zawody umysłowe wolne <i>Professions libérales</i>	Urzednicy publiczni <i>Fonctionnaires publics</i>	Inne zawody — <i>Autres professions</i>	Bez zawodu i nieznan. zaw. — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	Ogółem — <i>Total</i>	rz.-katol. <i>cath.-romain</i>	ewang. <i>évangélique</i>	moż. <i>mosaïque</i>	inne i nieznan. <i>autre et inconnu</i>	Samodz. handl., przem. i rolnicy <i>Commerçants, industr. agricult. indépendants</i>	Urzednicy prywatni — <i>Employés</i>	Rzemieslnicy (czeladz) — <i>Artisans</i>	Robotnicy i p. — <i>Ouvriers etc.</i>	Zawody umysłowe wolne <i>Professions libérales</i>	Urzednicy publiczni <i>Fonctionnaires publics</i>	Inne zawody — <i>Autres professions</i>	Bez zawodu i nieznan. zaw. — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	Ogółem — <i>Total</i>	
Do à 5	55	—	—	—	—	8	24	20	—	2	—	1	55	64	—	—	—	—	9	25	25	—	4	—	—	1	64
6—15	6	—	—	—	—	1	2	2	—	1	—	—	6	7	—	—	—	—	1	3	2	—	1	—	—	—	7
11—10	4	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	6
16—20	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6
21—30	19	—	—	—	—	—	4	3	—	—	—	4	19	24	—	—	—	—	—	6	7	—	—	—	—	—	25
31—40	24	—	—	—	—	6	2	6	—	—	—	9	24	31	1	—	—	—	6	2	9	—	—	—	—	—	32
41—50	28	—	—	—	—	4	4	5	—	—	—	11	28	34	—	—	—	5	4	6	—	—	5	—	—	—	34
51—60	24	—	—	—	—	1	6	3	—	—	—	11	24	31	1	—	—	4	6	4	—	—	5	—	—	—	32
61—70	32	2	—	—	—	1	8	3	—	—	—	15	34	37	3	—	—	2	8	3	5	—	—	4	—	—	40
ponad 70	39	2	—	1	—	—	10	3	—	—	—	28	42	40	2	—	—	—	10	3	—	—	—	1	—	—	43
?	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem <i>Total</i>	235	4	—	1	2	27	56	47	1	14	3	90	240	280	7	—	2	6	29	62	67	1	21	3	103	289	

Przyrost naturalny ogólny 140, miejscowy 125. W stosunku rocznym przypada na 100 mieszkańców przynależnych miejscowo urodzeń żywych 1,62; zgonów 1,06; małżeństw 0,90.

II. Zdrowotność — Santé publique.

1. Chorzy w szpitalach
Mouvement des malades dans les hôpitaux.

Zakłady Établissements	W początku miesiąca Au commencement du mois	Przyływ Inscriptions	Odeływ Radiations	+	W końcu miesiąca A la fin du mois	W odpt. jest zmarłych Nombre de décès parmi les personnes rayées
Szpital Miejski:	445	580	618	-38	407	58
a) St. chorób zewnątrz.	119	220	236	-16	103	9
b) St. chorób wewnątrz.	79	156	153	+3	82	27
c) St. chorób wenerycznych i skórnych.	93	82	92	-10	83	—
d) St. dziecięca.	45	49	50	-1	44	8
e) St. dla umysł. chor.	14	25	24	+1	15	2
f) St. chorób zakaźn. *)	—	—	—	—	—	—
g) St. płucno-chorych	95	48	63	-15	80	12
Ubezpieczalnia Społeczna	68	153	163	-10	58	4
Szpital Diakonisek	168	348	348	—	168	15
„ Żydowski	19	2	21	-21	—	—
„ SS. Przem. Pańsk.	276	368	388	-20	256	15
Zakład św. Józefa	191	262	224	+38	229	18
„ św. Elżbiety	84	153	150	+3	87	7
Szpital Kolejowy **)	60	100	85	+15	75	3
Kliniki Uniw. Pozn.:	238	263	253	+10	248	6
Chorób dziecięcych	100	57	36	+21	121	4
„ gardła, nosa i ucha	26	59	58	+1	27	1
„ nerwowych i umysł.	47	58	72	-14	33	1
Ortopedyczna	65	89	87	+2	67	—
Wojew. Klinika dla Kobiet	177	452	437	+15	192	8

a) Chirurgie. b) Maladies inter. c) Maladies vénériennes et affect. de la peau. d) Maladies d'enfants. e) Maladies mentales. f) Maladies infectieuses. g) Maladies de l'appareil respiratoire.

*) Oddział zakaźny jest nieczynny z powodu przebudowy.

**) Z powodu renowacji pokoi Szpital był częściowo zajęty.

2. Przyływ chorych według wieku i rodzaju chorób — Affluence des malades d'après l'âge et la maladie.

Wiek Age	Szpitale (Hôpitals*)									
	I		II		III		IV		V	
	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.
0 — 1	10	10	—	—	19	10	—	—	29	14
2 — 5	16	8	—	—	60	31	3	—	14	9
6 — 10	14	9	—	—	77	73	8	6	12	8
11 — 15	9	8	—	1	41	41	8	10	6	12
16 — 20	13	22	3	8	35	50	15	36	16	6
21 — 30	53	87	17	24	63	90	13	251	26	23
31 — 40	65	74	16	35	72	87	24	146	29	22
41 — 50	46	50	13	15	51	34	37	71	14	6
51 — 60	28	23	4	12	54	33	28	29	8	7
61 — 70	10	17	3	2	18	24	4	11	1	1
70 i wyżej	4	4	—	—	6	3	1	3	—	—
?	—	—	—	—	3	3	2	1	—	—
Ogółem Total	268	312	56	97	499	479	143	564	155	108

* I. Szpital Miejski. II. Ubezpieczalnia Społeczna. III. Szpital Diakonisek, Zakład św. Józefa, Szpital SS. Miłosierdzia Przemienienia Pańskiego. IV. Zakład św. Elżbiety, Szpital Kolejowy, Szpital Żydowski, Woj. Klinika dla Kobiet. V. Klinika U. P.: Chorób dziecięcych, — chorób gardła, nosa i ucha, — chorób nerwowych i umysłowych — ortopedyczna.

a) Maladies internes, b) Maladies poumons, c) Maladies infectieuses, d) Maladies de l'appareil digestif, e) Maladies du coeur, f) Maladies chirurgicales, g) Maladies de génito, h) Maladies de la play, i) Maladies mentales, j) Maladies du système nerveux, k) Maladies du premier âge, l) Maladies gynécologiques, m) Maladies des yeux, n) Maladies laryngologiques, o) Maladies orthopediques, p) Rhumatisme, r) Empoisonnements s) Observation, t) Autres.

3. Miejski Zakład Dezynfekcyjny.
Service Municipal de Désinfection.

Żarnice — Rougeole . . . . . dezynfekowano — razy — fois	
Płonica — Scarlatine	100
Ospa — Variole	—
Błonica i dławiec — Diphthérie	57
Zakaż. połogowe — Septicémie puerpérale	—
Dur brzuszny — Fièvre typhoïde	12
Dur inny — „ autre pue typhoïde	—
Gruźlica — Tuberculose	30
Czerwonka — Dysenterie	7
Inne choroby — Autres maladies	10
Robactwo — Phtiriase	2
Świerzb — Gale	—
Ubrania i inne — Choses et autres	—

Ogółem — Total 218*)

*) W tym poza zakładem 214

4. Choroby zakaźne policyjnie zgłoszone.
Maladies infectieuses déclarées.

Rodzaj choroby Nature de maladie	Stare Miasto po l. brzegu Warty	Stare Miasto popr. brzegu Warty	Wilda	Jeżyce i Sołacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dzielnice nowe	Ogółem Total
I Błonica i dławiec	10	13	18	19	5	2	20 ¹⁾	87
II Płonica	22	4	23	10	14	5	37 ²⁾	115
III Czerwonka	1	—	2	2	2	—	—	7
IV Dur brzuszny	3	3	—	4	1	—	1 ⁴⁾	12
V Dur plamisty	—	—	—	—	—	—	—	—
VI Zakaż. połog.	—	—	1	—	—	—	—	1
VII Jaglica	—	2	—	—	—	—	1 ⁵⁾	3
VIII Gruźlica	18	3	5	4	3	1	8 ³⁾	42
IX Odra	1	—	—	—	—	—	—	1
X Koklusz	8	7	10	11	6	—	7 ⁶⁾	49
XI Inne choroby	4	1	1	3	1	—	3 ⁷⁾	13
Ogółem — Total	67	33	60	53	32	8	77	330

I. Diphthérie. II. Scarlatine. III. Dysenterie. IV. Fièvre typhoïde. V. Typhus exanthématique. VI. Septicémie puerpérale. VII. Trachome. VIII. Tuberculose. IX. Rougeole. X. Coqueluche. XI. Autres maladies.

1) 3 Komandoria, 9 Winiary, 8 Dębiec.

2) 12 Winiary, 11 Komandoria, 2 Naramowice, 3 Rataje, 9 Dębiec.

3) 2 Starołęka Mała, 2 Winiary, 1 Rataje, 3 Dębiec.

4) Dębiec.

5) Rataje.

6) 2 Komandoria, 1 Naramowice, 3 Winiary, 1 Dębiec.

7) 1 Starołęka Mała, 1 Rataje, 1 Dębiec.

III. Nieruchomości i stosunki mieszkaniowe — Immeubles et logements

Budownictwo — Industrie du bâtiment

1. Budowle rozpoczęte — Constructions commencées

Nowe budynki Bâtiments nouveaux			Przebudowy i rozbudowy Reconstructions	Ogółem budowli Total des construc- tions	Liczba — Nombre de			Kubatura m ³ cubature m ³
mieszkalne à l'habi- tation	inne autres	razem total			mieszkań logements	ubikacji (izb) pièces destinées		
					mieszkalnych à l'habit.	innych autres		
21	4	25	6	31	100	45	33 406	

2. Budowle ukończone — Constructions finies

Ilość — Nombre	Budynki główne Bâtiments principaux		Budynki boczne Bâtiments annexes		Razem budynków nowych Total bâtiments nouveaux	Przebudowy i rozbudowy Recon- structions	Rozbiórki Démolitions	Ogółem budowli Total des construc- tions	
	mieszkalne à l'habi- tation	inne autres	mieszkalne à l'habi- tation	inne autres					
Kubatura — Cubature	m ³	79 507,40	—	11 942,00	1 116,00	92 565,40	1 145,00	1 713,00	95 423,40

3. Ruch mieszkaniowy — Mouvement des logements

Powstało — Augmentation Ubyło — Reduction	Mieszkanie o — Logements à						ogółem mieszkań total logements	ubikacji mieszkaniowych pièces destinée à l'abit
	1 izbie 1 pièce	2	3	4	5	6 i w.*) et plus		
Różnica + — Différence	+145	+28	+55	+44	+31	+14	+296	+792

*) 10 mieszkań o 6 izbach; 3 o 8; 1 o 11 izbach. **) W tym 1 zakład o 21 izbach.

4. Mieszkania w nowych budynkach według liczby izb — Logements d'après le nombre des pièces

Budynki — Batiments		Mieszkania o ilości izb — Logements d'après le nombre des pièces																	
ilość nombre	o mieszkaniach; comprenant des logements	razem ensemble	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	1	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
9	2	18	—	—	7	7	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	3	18	—	5	4	3	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	4	20	—	8	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	5	10	—	4	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	36	2	4	5	16	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	7	7	—	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	8	16	2	6	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	9	9	—	2	3	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	10 i więcej	193	141 ¹⁾	10	18	9	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50		330	145	43	55	42	31	10	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—

Wpłynęło podań o pozwolenie na budowę 147, udzielono pozwoleń na budowę 116.

W tym 1 zakład o 21 izbach.

5. Obrót nieruchomościami (kupno — sprzedaż) — Achat-vente des immeubles

Dzielnica miasta Quartier	Liczba nie- rucho- mości nombre	Wartość w złotych Value des immeubles		Nieruchomości niezabud. lots de terrain		Zawód Profession	Zamieszkanie — Domiciliés											
		za- bud. *)		nieza- bud. **)			kupującego			sprzedającego								
		za- bud. *)	nieza- bud. **)	obszar ogółem m ²	cena zł za 1 m ²		Miasto Poznań	Woje- wództwa zach.	inne	Zagr.	Miasto Poznań	Woje- wództwa zach.	inne	Zagr.				
Centrum	2	—	184 000,00	—	—	Urzednicy publiczni	4	1	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—
Dzielnice po pr. brz. Warty Wilda i Dębic	4	4	85 322,53 ¹⁾	11 800,00	3709	Zawody wolne	4	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—
Św. Łazarz, Górczyn i Je- życe	2	7	10 000,00	12 202,50 ²⁾	3849 ³⁾	Kupcy, przemysłowcy	3	—	—	—	6	—	1	1	—	—	—	—
Sołacz, Gołęczin, Winiary, Naramowice	8	15	180 380,00 ¹⁾	62 491,00 ²⁾	11291	Rzemieślnicy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
						Institucje publiczne	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
						Inne i bez zawodu	20	4	—	1	16	4	—	—	—	—	—	—
Ogółem — Total	16	28	459 702,53	86 549,50	19856	Ogółem — Total	38	5	—	1	36	5	2	1	—	—	—	—

*) avec batiments. **) sans batiments.

1) nie podano wartości 1 nieruchomości (przetarg).

2) nie podano wartości 2 nieruchomości.

3) nie podano obszaru 2 nieruchomości.

4) nie podano obszaru 1 nieruchomości wartości 3500 zł.

Nieruchomości nabyto z rąk polskich 43, z rąk niemieckich 1, z rąk żydowskich —.

IV. Życie gospodarcze — *La vie économique*1. Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Poznania — *Caisse d'Épargne Communale de la ville de Poznań*

	Wkłady oszczędnościowe w złotych obiegowych <i>Dépôts d'épargne en zlotys courants</i>		Wkłady oszczędnościowe w zł w złocie, dol. am. w przeliczeniu na zł obiegowe <i>Dépôts d'épargne en zlotys-or et dollars des Etats-Unis colcués en zlotys courants</i>	
	Ilość deponentów <i>Nombre des déposants</i>	Suma depozytów zł <i>Montant des dépôts</i>	Ilość deponentów <i>Nombre des déposants</i>	Suma depozytów zł <i>Montants des dépôts</i>
Stan oszczędności i depozytów w początku miesiąca <i>Situation des épargnes et des dépôts au commencement du mois</i>	45 437	30 646 880,53	1 842	4 241 433,80
Przychód — <i>Recette</i>	530	1 705 442,70	21	60 440,98
Razem — <i>Ensemble</i>	45 967	32 352 323,23	1 863	4 301 874,78
Rozchód — <i>Dépense</i>	276	6 434 595,67	12	142 322,01
Stan w końcu miesiąca — <i>Situation à la fin du mois</i>	45 691	25 917 727,56	1 851	4 159 542,77

2. Pocztowa Kasa Oszczędności oddział w Poznaniu — *Caisse d'Épargne Postale, succursale à Poznań*

Liczba kont czekowych <i>Nombre des comptes de chèques</i>	Wpłaty na konta czekowe <i>Versements sur les comptes de chèques</i>		Wpłaty z kont czekowych <i>Paiements de comptes</i>		Obrót — <i>Mouvement</i>		
	ilość <i>nombre</i>	złotych	ilość <i>nombre</i>	złotych	gotówkowy zł <i>au comptant</i>	bezgotówkowy zł <i>par virement</i>	w ogólności zł <i>total</i>
7 017	382 789	139 821 642,48	125 611	141 388 303,51	71 957 323,67	209 252 622,32	281 209 945,99

3. obroty na giełdzie pieniężnej w Poznaniu — *Chiffres d'affaires à la bourse d'effets à Poznań*

	Ogólny obrót <i>Total des transactions</i>	Z ogólnego obrotu przypada na — <i>Du total des transactions nombre de celles relatives:</i>			
		akcje — <i>actions</i>	papiery procentowe — <i>valeurs à revenu fixe</i>		
			razem — <i>ensemble</i>	w tym — <i>dont</i>	
			pożyczki państw. <i>obligations d'Etat</i>	listy zastawne i obligacje <i>Letres de gage et oblig.</i>	
Ilość transakcyj — <i>Nombre des transactions</i>	643	100	543	318	225
Wartość obrotów w zł — <i>Valeur des transactions en zlotys</i>	826 266,66	50 632,00	775 634,66	306 914,11	468 720,55

4. obroty na giełdzie zbożowo-towarowej w Poznaniu — *Transactions à la bourse des céréales et des marchandises à Poznań*

	Ogólny obrót <i>Total des transactions</i>	Z ogólnego obrotu przypada na — <i>Du total des transactions nombre de celles relatives:</i>								
		żyto <i>au seigle</i>	pszenicę <i>au froment</i>	jęczmień <i>à l'orge</i>	owies <i>à l'avoine</i>	mąki <i>aux farines</i>	otruby <i>au son</i>	groch <i>au pois</i>	makuchy <i>au marc de pavot</i>	ziemiaki <i>aux pommes de terre</i>
a)	4 937	1 099	694	450	119	1 192	665	176	45	231
b)	138 795,68	23 647,55	11 352,40	12 462,57	1 854,82	8 029,21	8 087,47	2 610,70	524,50	67 180,00
c)	15 182 752,23	3 279 486,70	2 233 930,75	2 176 874,00	270 535,70	2 074 514,17	848 517,95	711 974,85	96 517,25	2 194 868,42

a) Ilość transakcyj — *Nombre des transactions*b) Ilość ton — *Nombre des tonnes*c) Wartość obrotów w złotych — *Valeur des transactions en zlotys.*

5. Lombard Miejski — *Mont-de-piété Municipal*

	Liczba zasia- wów — <i>Nom- bre des gages</i>	Suma poży- czek zł <i>Montant des prêts zł</i>	Przebiegła po- życzka zł <i>Montant mo- yen d'un prêt</i>
Zasób na początku miesiąca — <i>Fonds au commencement du mois</i>	29 103	714 655,—	24,56
Upłaty na prolongatach — <i>Acomptes</i>	8 612	38 038,—	—
W ciągu złożone — <i>gages désposés</i> miesiąca <i>en vente</i>	6 403	163 513,—	25,54
Au cours wykupione — <i>gages re- du mois tirés</i>	7 311	145 994,—	19,97
Sprzedano publicznie — <i>Vendus aux enchères</i>	—	—	—
W końcu miesiąca — <i>A la fin du mois</i>	28 195	694 136,—	24,62

6. Wodociągi Miejskie — *Service Municipal des eaux*

Dzielnica miasta <i>Quartier</i>	Zużyta woda <i>Consommation de l'eau</i>	
	m ³	zł
Śródmieście	199 498	59 849,40
Jeżyce	84 069	25 220,70
Św. Łazarz	86 855	26 056,50
Wilda	63 305	18 993,50
Sołacz — Winiary	6 131	1 839,30
Dębiec	3 866	1 159,80
Rataje	3 515	1 054,50
Starołęka	6 403	1 920,90
Główna	4 787	1 436,10
Osiedle Warszawskie	3 386	1 015,80
Miejskie urzędy, szkoły, szpitale i t. p. — <i>Offices Municipaux</i>	57 635	16 988,28
Urzędy publ. — <i>Offices publics</i>	94 969	28 490,70
Ogółem — <i>Total</i>	614 419	184 025,48

7. Gazownia Miejska — *Usine Municipale à gaz*

Gaz węglowy <i>Gaz de houille</i>		Oddano do miasta m ³ gaz fourni à la ville	Wartość opałowa <i>Valeur thermique</i>	
Zużyto węgla kg <i>Consomma- tion de charbon</i>	Produkcja gazu m ³ <i>production de gaz</i>		w kaloriach <i>en calories</i>	
			górną <i>superieure</i>	dolną <i>intérieure</i>
7 123 000	1 596 770	1 597 570	3 970	3 613

8. Elektrownia Miejska — *Usine Municipale d'Electricité*

Spalono pod kotłami węgla kg <i>Charbon consommé sous les chaudières kg</i>	Zużyto węgla na wytw. kwh kg <i>Consomma- tion de char- bon à l'usine génér. par 1 kwh en kg</i>	Wytworzono energii w Centrali kWh <i>Production d'éner- gie électrique à la station centrale d'électricité</i>	Pobrano ener- gii z obcych zakł. kWh <i>Energie élec- trique em- pruntée à au- tres usines électriques</i>
2 429 613	0,77	3 163 612	1 000

9. Mleczarnia Miejska
Laiterie municipale

Artykuły — <i>Articles</i>	mleko — <i>lait</i>		masło <i>beurée</i>	śmie- tana <i>crème</i>	ma- ślanka <i>babeu- rerre</i>
	pełne ltr	odtłu- szczo- ne ltr			
przerób — <i>refonte</i>	ltr	ltr	kg	ltr	ltr
1. Zapas z poprzed. mies.	2276	—	13	93 ¹ / ₂	387
2. Mleczarnia nabyła	73981	—	12 ¹ / ₂	423 ³ / ₄	—
3. Wyprodukowano	57	43	71 ¹ / ₄	14	332
4. Sprzedaż	72985**)	20	81	531 ¹ / ₄ *)	492 ¹ / ₂
5. Pozostało	3215	23	15 ³ / ₄	—	226 ¹ / ₂

1. *Provision au commencement.* 2. *Acquisition.* 3. *Production.*
4. *Venté.* 5. *Reste.*

*) W tym 285 ltr. śmietany przerobiono na masło.
**) W tym 120 ltr mleka przerobiono na masło.

10. Przeładownia Miejska (Port rzeczny)
*Port de rivière, municipal*I. Ruch kolejowy — *Mouvement de chemin de fer*

Przywóz wagonów <i>Wagons entrés</i>	} 283	Wywóz wagonów <i>Wagons sortis</i>	} 78

II. Ruch żeglujący — *Mouvement des navires*

Przywóz: negatywny. <i>Importation</i>	Wywóz: negatywny. <i>Exportation</i>
---	---

V. Praca — *Travail*

Taryfy robotnicze. (Płaca godzinowa)
Tarifs d'ouvriers. (Salaire par heure)

Kategorie robotników <i>Catégories d'ouvriers</i>	Przemysł i handel <i>Industrie et commerce</i>	Metalurgia <i>Metallurgie</i>	Przemysł budowlany <i>Industrie de la con- struction</i>	Rob. miejski <i>Ouvriers municipaux</i>	
				fabryczni <i>de fabrique</i>	inni <i>autres</i>
	gr	gr	gr	gr	gr
Rzemieśnicy do 2 lat po wyuczeniu <i>Artisans jusqu'à 2 ans après la ter- minaison</i>	66	66	104	93	91
" 2—4 " "	79	79	.	103	101
" 2—4 " żonaci <i>marié</i>	89	89	.	.	.
" ponad 4 lata " <i>au-dessus de</i>	89	89	.	122	118
Robotnicy przyuczeni — <i>Ouvriers qualifiés</i>	66	68	80	93	93
Robotnicy 15—18 lat <i>Ouvriers âgés de 15 à 18 ans</i>	31	31	32	.	.
" " " 18—21 "	51	51	53	.	.
" poniżej 21 lat — <i>au-dessous de 21 ans</i>	—	—	.	63	63
" ponad 21 lat — <i>au-dessus de 21 ans</i>	65	65	.	88	88
Robotnice 15—18 lat <i>Ouvrières âgées de 15 à 18 ans</i>	26	26	.	.	.
" " " 18—21 "	31	31	.	.	.
" ponad 21 lat — <i>au-dessus de 21 ans</i>	37	37	.	57	57
" poniżej 21 lat — <i>au-dessous de 21 ans</i>	—	—	.	45	45

VI. Ceny artykułów pierwszej potrzeby. *Prix des articles de première nécessité*1. Najczęstsze ceny detaliczne. *Prix de détail les plus fréquents*

Rodzaje artykułów — <i>Articles</i>	Waga lub miara <i>Poids ou mesure</i>	Sierpień <i>A o û t</i> 1938 zł	Wrzesień 1938				
			1 tydzień <i>1 semaine</i> zł	2 tydzień <i>2 semaine</i> zł	3 tydzień <i>3 semaine</i> zł	4 tydzień <i>4 semaine</i> zł	5 tydzień <i>5 semaine</i> zł
1. Chleb żytni — <i>Pain de seigle 65%</i>	1 kg	0,31	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
2. Chleb pszenny — <i>Pain de froment</i>	„	0,72	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
3. Mąka pszenna — <i>Farine de froment 65%</i>	„	0,48	0,46	0,44	0,44	0,42	0,42
4. Mąka żytnia — <i>Farine de seigle 65%</i>	„	0,34	0,32	0,32	0,32	0,30	0,30
5. Kasza jęczmienna — <i>Gruau d'orge</i>	„	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34
6. Groch polny — <i>Pois</i>	„	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
7. Fasola — <i>Haricots</i>	„	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
8. Cukier — <i>Sucre</i>	„	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
9. Mleko nie zbierane — <i>Lait non écrémé</i>	1 litr	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22
10. Jaja — <i>Oeufs</i>	1 szt.	0,08	0,08	0,10	0,10	0,10	0,10
11. Ser biały — <i>Fromage blanc</i>	1 kg	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
12. Mięso wołowe z k. — <i>Viande de boeuf</i>	„	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
13. Cielęcina z k. — <i>Viande de veau</i>	„	1,70	1,60	1,60	1,80	1,80	1,80
14. Wieprzowina od brz. — <i>Viande de porc.</i>	„	1,45	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
15. Słonina świeża — <i>Lard frais</i>	„	1,55	1,70	1,60	1,60	1,70	1,70
16. Olej rzepakowy — <i>Huile de colza</i>	1 litr	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
17. Masło mleczarn. I gat. — <i>Beurre frais</i>	1 kg	3,35	3,40	3,40	3,40	3,40	3,40
18. Smalec wieprzowy — <i>Saindoux</i>	„	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
19. Ziemniaki — <i>Pommes de terre</i>	„	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
20. Sól biała — <i>Sel blanc</i>	„	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32
21. Kapusta kwaszona — <i>Choucroute</i>	„	0,30	0,40	0,40	0,40	0,40	0,30
22. Marchew — <i>Carottes</i>	„	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
23. Kawa palona naturalna — <i>Café torréfié*</i>)	„	4,80	4,80	4,80	4,80	4,80	4,80
24. Kawa zbożowa — <i>Café de blé</i> *)	„	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34	0,34
25. Węgiel kamienny — <i>Charbon Houille</i>	50 kg	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
26. Nafta — <i>Pétrole</i>	1 litr	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
27. Mydło do prania — <i>Savon ordinaire</i>	1 kg	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60	1,60
28. Gaz — <i>Gaz</i> **)	1 cbm.	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
29. Elektryczność — <i>Electricité</i> ***))	1 kwg.	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52	0,52
30. Przejazd tramwajem — <i>Tramway</i>	—	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
31. Numer gazety — <i>Journal</i>	—	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
32. Strzyżenie głowy — <i>Coupe des cheveux</i>	—	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
33. Bilet do teatru ludowego lub kina — <i>Billet de théâtre et de cinéma</i>	—	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
34. Drzewo rąbane — <i>Bois fendu</i>	1 mtrp.	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00
35. Cebula — <i>Oignons</i>	1 kg	0,37	0,40	0,40	0,40	0,25	0,20
36. Karpie — <i>Carpes</i>	„	2,60	2,40	2,40	2,40	2,40	2,20

*) Gatunek najbardziej rozpowszechniony.

**) Plus 5% opłaty na rzecz Funduszu Pracy.

***) Plus 10% podatku państwowego.

2. Ceny hurtowe — Prix de gros
Przeciętne w ostatnim tygodniu miesiąca.
Moyennes dans la dernière semaine du mois.

Rodzaje artykułów	Miara	Cena zł
Pszenvica — froment	100 kg	19,25
Zyto — seigle	"	13,75
Jęczmień — orge	"	14,25
Owies — avoine	"	15,00
Siano zw. pras. — foin	"	6,00
Mąka pszenna 65% — farine de froment	"	38,00
Mąka żytnia 65% — farine de seigle	"	28,00
Kasza jęczmienna — gruau d'orge	"	30,00
Mleko — lait	1 litr	0,18
Masło mleczarskie I gat. — beurre frais	1 kg	3,00
Jaja świeże — oeufs	24 mendel	1,40
Wół — boeuf	1 kg	0,64
Wieprz (słoninowy) porc du lard	"	1,00
Wieprz (mięsny) — porc de viande	"	0,87
Cielę — veau	"	0,91
Baran — mouton	"	0,60

U w a g a: Przy ziemiopłodach ceny giełdowe orientacyjne, przy mięsie waga żywa i ceny z Targowiska.

3. Wskaźniki drożyzniane

Nombres indices des prix

Budżet rodziny robotniczej 4-osobowej. Przy schematach Calwera i b. Komisji Placy: tygodniowy; przy schemacie Głównego Urzędu Statystycznego: dzienny. Podstawą liczenia ceny w ostatnim tygodniu miesiąca, przy schemacie Gł. Urz. Statyst. zaś przeciętne miesięczne z obliczeń tygodniowych cen najczęstszych.

Coût de la vie d'une famille ouvrière de 4 personnes. D'après les schémas de Calwer et de la Commission des salaires: hebdomadaire; d'après le schéma de l'Office Central de Statistique: par jour. Calculs basés sur les prix de la dernière semaine du mois, tandis que d'après le schéma de l'Office Central de Statistique la moyenne mensuelle résultant des calculs hebdomadaires basés sur les prix les plus fréquents.

Wyszczególnienie	1913	1938 VIII	1938 IX	VIII—IX
------------------	------	-----------	---------	---------

1. Koszty wyżywienia — Coût d'alimentation

a) schemat b. Kom. Placy schéma de la Commission des salaires	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	35.51 100	24.82 74	24.93 74	+0,11 +0,44%
b) schemat Gł. Urz. St. schéma de l'Office Central de Statistique	dzien. zł par jour zł wskaźnik indice	3.65 100	2.35 64	2.37 65	+0,02 +0,85%
c) schemat Calwera schéma de Calwer	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	52.14 100	31.72 61	31.97 61	+0,25 +0,79%

2. Koszty potrzeb innych — Coût d'autres nécessités

a) schemat b. Kom. Placy schéma de la Commission des salaires	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	21.16 100	17.28 82	17.28 82	—
b) schemat Gł. Urz. St. schéma de l'Office Central de Statistique	dzien. zł par jour zł wskaźnik indice	3.03 100	2.98 98	2.98 98	—

w tym: mieszkanie, opał, etc. dont: loyer, chauffage etc. potrzeby kulturalne, . . . besoins culturels . . . . . odzież — étoffes, pour vêtements et chaussures

4. Żyto (25 w mies.)	100 kg zł 100 kg zł wskaźnik indice	32.60 100	15.00 46	13.75 42	—1,25 —8,33%
5. Płaca robotnika niewykwalifikowanego — Salaire d'un ouvrier non qualifié	tygodn. zł hebd. zł wskaźnik indice	38.80 100	40.48 104	40.48 104	—

VII. Apropowizacja mięsa

Approvisionnement en viande

Targowisko i Rzeźnia Miejska
Abattoir Municipal et Marché aux bestiaux Municipal

Dane w sztukach Têtes	wołów	stadników	krów	świń	cieląt	owiec	kóz	chêvres	prosiąt	koni	Ogółem Total
	boeufs	taureaux	vaches	porcs	veaux	brebis	chèvres	cochons	chevaux		
1. Targowisko — Marché aux bestiaux Municipal											
Nadeszło — Arrivé	122	364	1179	8529	2231	1045	—	—	—	—	13470
koleją żelazną - par le chemin de fer	15	55	235	2949	490	107	—	—	—	—	3851
drogą kołową - par les routes	107	309	944	5580	1741	938	—	—	—	—	9619
Wysłano — Expédié	122	364	1179	8529	2231	1045	—	—	—	—	13470
koleją żelazną - par le chemin de fer	10	32	827	149	40	43	—	—	—	—	1101
drogą kołową - par les routes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przekazano do Rzeźni Miejskiej expéd. - à l'abattoir	112	332	352	8380	2191	1002	—	—	—	—	12369

2. Rzeźnia Miejska — Abattoir Municipal

Spędzono ¹⁾	136	362	650	10973	2449	2432	337	8	35	17382
Z targowiska	112	332	352	8380	2191	1002	—	—	—	12369
Drogą kołową	24	30	298	2593	258	1430	337	8	35	5013
Ubito ²⁾	136	362	650	10973	2449	2432	337	8	35	17382

¹⁾ Nombre des pièces introduites. ²⁾ Nombre des pièces abattues.

3. Ruch na torze łącznikowym

Mouvement sur la voie d'embranchement

Nadeszło	15	55	235	2949	490	107	—	—	—	3851
Arrivé	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

4. Przeszło przez wagę — poids

Gatunki zwierząt	szt.	kg
Stadników — taureaux	404	191 028
Wołów — boeufs	125	65 655
Krów — vaches	554	253 177
Jałówek — génisses	333	128 491
Cieląt — veaux	3 184	129 148
Owiec — brebis	1 721	72 145
Świń — porcs	11 411	1199 877
Razem — total	17 732	2 039 521

5. Spożycie mięsa — Consommation de la viande

Gatunki zwierząt	ubito kg	zdatne do konsumcji kg	import kg	eksport kg	spożycie kg
Bydła-bétail	517 530	280 760	40 455	52 954	342 236
Cieląt-veaux	99 331	60 940	13 035		
Owiec-brebris	101 949	52 840	387	—	53 227
Świń-porcs	1 153 811	993 893	277 475	393 854	877 514
Kóz-chêvres	5 055	5 055	7 935	—	12 990
Koni-chevaux	7 875	7 875	—	4 500	3 375
Razem — Total	1 885 551	1 401 363	339 287	451 308	1 289 342

VIII. Varia — Varia

1. Dostrzeżenia meteorologiczne

Observations météorologiques

Stacja Poznań — Uniwersytet Station à Poznań — l'Université	Maxim.		Minim.		Średnia miesięczna		
	dnia le	Stan état	dnia le	Stan état	IX. 1938	norm. norm.	Odczy- lenie Ecart
1. Temperatura powie- trza (Celsiusza) — Températures . . .	22	23,8 ^o	17	1,5 ^o	14,1	13,2 ^o	+0,9 ^o
2. Ciśnienie powietrza (mm). 89 m. nad po- ziomem morsk. — Pression barométri- que (mm) 89 m au- dessus du niveau de la mer	24	763,4	1	748,8	756,7	755,6	+1,1
3. Prężność pary (mm) Tension de la va- pem d'eau (mm) .	14	13,6	17	5,3	9,4	8,9	+0,5
Wilgotn. względna % Humidité relative %	—	—	24	37	79	77	+2
4. Zachmurzenie (0—10) Nébulosité (0—10)	—	—	—	—	3,7	5,5	—1,8
5. Opady (mm). — Pré- cipitations atmosphé- riques (mm) . . .	1	31,4	—	—	suma 52,6	43,8	+8,8
6. Czas trwania usło- necznienia (godziny) Nombre d'heures d'insolation	—	—	—	—	suma 205	166	+39

Kierunki wiatrów obserwowane 3 razy na dobę:

Directions du vent observées 3 fois par jour

N.	NE.	E.	SE.	S.	SW.	W.	NW.	Cisza:
9	2	18	26	10	8	7	7	3 razy

2. Wodostan Warty

Hauteur du niveau de la Warta

Wodowskaz (Echelle fluviale) 0 = 51,45 m.

dnia cm.	dz. cm.	dz. cm.	dz. cm.	dz. cm.
1. : +44;	2. : 55;	3. : 64;	4. : 74;	5. : 90;
6. : 101;	7. : 109;	8. : 115;	9. : 120;	10. : 126;
11. : 130;	12. : 133;	13. : 136;	14. : 136;	15. : 135;
16. : 134;	17. : 133;	18. : 133;	19. : 134;	20. : 134;
21. : 137;	22. : 139;	23. : 140;	24. : 142;	25. : 143;
26. : 144;	27. : 142;	28. : 136;	29. : 125;	30. : 110;

Średnia: +120.

3. Ruch przejezdnych — Mouvement des voyageurs

W pensjonatach, hotelach, oraz domach zajezdnych —

Aux hôtels, pensionnats, etc. . . . . 4570 osób

Cudzoziemcy — étrangers . . . . . 1092 "

ogółem — total . . . . . 5662 osób

4. Aresztowania — Personnes arrêtées.

	Mężczyzn Hommes	Kobiet Femmes	Ogółem Total
Stan w początku miesiąca — Situation au commencement du mois .	2	8	10
Przyływ w miesiącu — Inscriptions au cours du mois	350	111	461
Razem — Ensemble	352	119	471
Odływ — Radiations	342	119	461
Stan w końcu miesiąca — Situation à la fin du mois	10	—	10
W odpływie jest zmarłych — Nombre des décédés parmi les per- sonnes rayées	—	—	—

5. Działalność Straży Pożarnej

Activité du Service Municipal des pompiers

Pożarów Incendies	Stare Miasto p.o. brz. Warty	Stare Miasto p.pr. brz. Warty	Wilda	Jeżyce i Solacz	Św. Łazarz i Górczyn	Główna	Inne dziel. nowe	Razem En- semble
wielkich grands	—	—	—	—	—	—	—	—
średnich moyens	—	—	—	—	—	—	—	—
małych petits	4	—	—	1	2	—	—	7
razem ensemble	4	—	—	1	2	—	—	7
Pomoc dor. Secours médial	8	1	—	3	2	1	2 ¹⁾	17
Alarmów ogółem — Total des alarmes								24

1) 1 Winiary, 1 Dębiec.

6. Przytulki, ubodzy, sieroty i schroniska

Bureau Municipal de bienfaisance.

Miejska opieka obejmuje:	Stan w początku miesiąca Situation au commen- cement du mois	Przyływ Inscriptions	Odływ Radiations	+	Stan w końcu miesiąca Situation à la fin du mois	W odpływie jest zmar- łych — Nombre des décé- dés parmi les personnes rayées
1. Przytułek dla starych Asile pour les vieillards Grobla 26	334	11	9	+2	336	7
2. Ubodzy w opiece ob- wodowej — Pauvres se- cours	3800	45	49	—4	3796	8
3. Dzieci w miejskiej opie- ce — Enfants en tutelle municipale						
a) w 1-ym roku życia au-dessous d'un an	249	61	38	+23	272	6
b) od 1—2 roku życia de 1—2 ans	231	45	36	+9	240	—

4. Noclegów udzielono w schronisku dla bezdomnych na Zawa-
dach osobom 10384, w tym 5069 mężczyzn, 2857 kobiet, 2458 dzieci.

Zestawienia kwartalne — Relevés trimestriels

(za czas od 1 VII do 30 IX 1938 — de 1 VII à 30 IX 1938)

1. Małżeństwa — Mariages

według zajęcia małżonków przed ślubem
selon la profession des mariés devant la noce

Zajęcie mężczyzny Profession de l'homme	Zajęcie kobiety Profession de la femme								Ogółem mężczyzn Total des hommes
	(zawody jak obok) Professions déclarées à côté								
	1	2	3	4	5	6	7	8	
1. Samodzielni rolnicy, przemysłowcy i handlowcy—Agriculteurs, industriels, commerçants indépendants	—	3	—	—	—	—	—	3	6
2. Urzędnicy prywatni—Employés	—	41	7	6	1	14	2	75	146
3. Rzemieślnicy (czeladź) Artisans	1	37	55	25	—	2	2	128	250
4. Robotnicy — Ouvriers	—	1	7	42	—	—	—	38	88
5. Zawody umysł. wolne Professions libérales	—	1	1	—	3	2	—	6	13
6. Urzędnicy publiczni—Fonctionnaires publics	1	15	7	1	—	22	4	49	99
7. Inne zawody—Autres professions	—	2	2	1	—	—	1	3	9
8. Bez zawodu i nieznanego zawodu—Sans profession et profession inconnue	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem kobiet Total des femmes	2	100	79	75	4	40	9	302	611

W tym związków zamiejscowych 3 i to: 2 m. urz. publ. z kob. urz. publ., 1 m. rzemieślnik z kob. bez zawodu.

3. Zgony według wieku i płci

Décès d'après l'âge et le sexe

Wiek zmarłych Age des décédés	Miejscowe			Wszystkie zgony		
	m.	k.	ogół.	m.	k.	ogół.
	Population domiciliée			Tous les décès		
	h.	f.	total	h.	f.	total
Do 5 lat A 5 ans	93	70	163	118	88	206
6—10	9	6	15	11	9	20
11—15	6	3	9	6	6	12
16—20	6	7	13	9	10	19
21—30	24	37	61	46	48	94
31—40	38	34	72	47	44	91
41—50	43	31	74	52	41	93
51—60	38	37	75	51	43	94
61—70	43	50	93	51	53	104
Ponad 70 Au dessus de	44	88	132	46	92	138
Wiek nieznanego Age inconnu	—	—	—	—	—	—
Ogółem Total	344	363	707	437	434	871

2. Urodzenia — Naissances

Wiek matek noworodków żywych
Nés vivants d'après l'âge des mères

Wiek matki lat Age de la mère ans	Ilość matek Nombre des mères	Ilość noworodków w miesiącach Nombre des nouveau-nés au cours des mois						W ogólnej liczbie nieślubnych Nombre des naissances illégitimes parmi	
		VII	VIII	IX	razem	w tym miejscowych dont parmi la population domiciliée	W ogólnej liczbie nieślubnych		
							miejsc.	zamiejsc.	
		la population domiciliée	la population de passage						
poniżej 18 au dessous de	10	2	2	6	10	8	6	2	
" 18—20	59	14	29	16	59	48	13	8	
" 21—25	293	91	97	106	294	251	34	19	
" 26—30	485	170	173	149	492	418	16	14	
" 31—35	292	107	96	90	293	247	8	7	
" 36—40	140	50	40	52	142	124	7	5	
" 41—45	23	5	9	10	24	20	—	2	
46 i wyżej et plus	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wiek nieznanego Age inconnu	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ogółem Total	1302	439	446	429	1314	1116	84	57	
W tym miejscowych Dont naissances parmi population domiciliée	1104	375	376	365	1116	1116	84	—	

4. Ubezpieczalnia Społeczna

Assurance sociale

	W początku kwartału Au commencement du trimestre	W końcu kwartału A la fin du trimestre	+
Ilość ubezpieczonych Nombre des assurés	67 500	70 000	+2 500
Niezdolnych do pracy Assurés incapables de travailler	1 050	1 000	—50

Liczba ludności m. Poznania wynosiła:

1. VIII. 1938 r. — 270 027
 1. IX. 1938 r. — 270 026
 1. X. 1938 r. — 270 533

5. Zmiany miejsca zamieszkania — *Changements de domicile*a) Przeprowadzki zewnątrz miasta Poznania — *Déménagements hors de la ville de Poznań*1. Ilość i stan cywilny przeprowadzających się
Nombre et état de civil des personnes qui ont déménagé

	Ogółem <i>Total</i>			Stan cywilny — <i>Etat civil</i>							
	m. <i>h</i>	k. <i>f</i>	razem — <i>ensemble</i>	Mężczyzn <i>des hommes</i>				Kobiet <i>des femmes</i>			
				kawalerowie <i>célibataires</i>	żony <i>mariés</i>	wdowcy <i>veufs</i>	rozwiędz. <i>divorcés</i>	panny <i>filles</i>	mężatki <i>maritées</i>	wdowy <i>veuves</i>	rozwiędz. <i>divorcées</i>
Przyływ <i>Affluence</i>	1936	1731	3667	1314	579	33	10	918	650	146	17
Odływ <i>Ecoulement</i>	1596	1740	3336	1042	527	15	12	1080	557	89	14
Różnica <i>Différence</i>	+340	-9	+331	+272	+52	+18	-2	-162	+93	+57	+3

2. Miejsce wyprowadzki i przyprowadzki
(Dokąd wzgl. skąd?)*Lieu de déménagement et d'emménagement*
(Où resp. d'où)

	Woj. Poznańskie <i>Dép. de Poznań</i>	W. Pomorskie i G. Śląsk <i>Dép. de Pomorze et la Haute Silésie</i>	Warszawa miasto <i>Ville de Varsovie</i>	Woj. centralne i wschod. <i>Dép. du centre et de l'est</i>	Woj. poł. i śl. Cieszyński <i>Dép. du sud et Silésie de Cieszyn</i>	Zagranica <i>L'étranger</i>	Wędrowka i podróz <i>Migration et voyage</i>	Nie wiadomo <i>Inconnu</i>
Przyływ — <i>Affluence</i>	2169	642	212	341	265	38	—	—
Odływ — <i>Ecoulement</i>	1731	594	254	413	298	46	—	—
Różnica <i>Différence</i>	+438	+48	-42	-72	-33	-8	—	—

b) Przeprowadzki wewnątrz miasta Poznania — *Déménagements à l'intérieur de la ville de Poznań*1. Przeprowadzki według dzielnic miasta — *Déménagements d'après les quartiers de la ville*

Przeprowadzono się <i>Nombre des personnes qui ont déménagé</i>	na lub do — à															Ogółem <i>Total</i>
	Prawy brzeg <i>Warty</i>	Centrum	Wildę	Jeźyce i Sołacz	św. Łazarz	Górczyn	Głównę	Koman-dorię	Rataje	Starołękę Małą	Dębiec	Winiary	Naramowic dwór i Osiedla	Sołacz-dwór	Golećcin	
Z de prawego brzegu Warty	161	136	46	40	18	5	57	17	7	2	1	29	—	—	—	519
„ Centrum	151	2236	463	453	308	142	111	45	25	14	87	151	—	—	—	4186
„ Wildy	34	386	783	167	152	110	40	14	12	11	198	37	—	—	—	1944
„ Jeźyce i Sołacza	48	325	125	1188	243	195	28	2	6	3	58	133	—	—	14	2368
„ św. Łazarza	15	242	116	290	735	352	20	10	22	15	36	48	—	—	6	1907
„ Górczyna	26	102	60	136	277	544	70	—	2	11	65	41	—	—	2	1336
„ Głównej	62	61	40	32	5	32	274	24	6	6	8	22	—	—	—	572
„ Komandorii	17	34	10	5	1	8	21	24	2	2	3	8	—	—	—	135
„ Rataj	4	26	12	14	2	15	10	13	36	7	2	6	—	—	—	147
„ Starołęki Małej	2	13	11	7	—	12	8	2	21	64	7	5	—	—	—	152
„ Dębca	16	51	149	29	28	56	11	—	4	7	192	14	—	—	—	557
„ Winiar	8	72	25	7	14	18	24	15	3	1	21	229	—	—	—	517
„ Naramowic dworu i Osiedla	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	7
„ Sołacz-dwór	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	7
„ Golećcina	—	5	2	3	3	5	—	—	—	3	1	4	—	—	3	29
Ogółem — <i>Total</i>	544	3690	1842	2457	1788	1494	674	166	146	146	679	732	—	—	25	14383

3. Wyznanie przeprowadzających się
Culte des personnes qui ont déménagé

	rz. kat. <i>cath-romain</i>		ewang. <i>évangélique</i>		moż. <i>mosaïque</i>		inni niez. <i>autre et inconnu</i>		Ogółem <i>Total</i>
	1	2	1	2	1	2	1	2	
Przyływ — <i>Affluence</i>	3530	28	92	6	36	4	9	—	3667
Odływ — <i>Ecoulement</i>	3195	24	98	19	30	3	13	—	3336
Różnica — <i>Différence</i>	+335	+4	-6	-13	+6	+1	-4	—	+331

Pod nr. 1 ogólna ilość osób danego wyznania. — Pod nr. 2 ilość osób przeprowadzających się z zagranicy lub wyprowadzających się z granicę. — Liczby ad 2 zawarte są w liczbach ad 1.

4. Zajęcie przeprowadzających się
Profession des personnes qui ont déménagé

	Przyływ <i>Affluence</i>	Odływ <i>Ecoulement</i>	Różnica <i>Différence</i>
I. Mężczyźni — <i>Hommes</i>			
1. Samodz. przemysłowcy, handlowcy i rolnicy — <i>Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants</i>	46	48	- 2
2. Urzędnicy prywatni — <i>Employés</i>	232	254	- 22
3. Rzemieślnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	481	336	+145
4. Robotnicy i t. p. — <i>Ouvriers etc.</i>	239	121	+118
5. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	43	52	- 9
6. Urzędnicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>	201	222	- 21
7. Wojskowi — <i>Militaires</i>	27	54	- 27
8. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	35	41	- 6
9. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	632	468	+164
Ogółem — <i>Total</i>	1936	1731	+340
II. Kobiety — <i>Femmes</i>			
1. Robotnice i t. p. — <i>Ouvrières etc.</i>	30	26	+ 4
2. Służące — <i>Domesiibues</i>	106	294	-188
3. Urzędniczki prywatne — <i>Employés</i>	118	126	- 8
4. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	6	17	- 11
5. Urzędniczki publiczne — <i>Fonctionnaires publiques</i>	59	62	- 3
6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	90	102	- 12
7. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	1322	1113	+209
Ogółem — <i>Total</i>	1731	1740	- 9

2. Stan cywilny przeprowadzających się. — *Etat civil des personnes qui ont déménagé*

Mężczyźni — <i>Hommes</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety — <i>Femmes</i>	Ogółem <i>Total</i>
Kawalerowie — <i>Célibataires</i>	3 530	Panny — <i>Filles</i>	4 397
Zonaci — <i>Mariés</i>	2 809	Mężatki — <i>Mariées</i>	2 717
Wdowcy — <i>Veufs</i>	221	Wdowy — <i>Veuves</i>	541
Rozwiedzeni — <i>Divorcés</i>	87	Rozwiedzone — <i>Divorcées</i>	81
Ogółem — <i>Total</i>	6 647	Ogółem — <i>Total</i>	7 736

3. Zajęcie przeprowadzających się. — *Profession des personnes qui ont déménagé*

Mężczyźni — <i>Hommes</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety — <i>Femmes</i>	Ogółem <i>Total</i>
1. Samodzielni przemysłowcy, handlowcy i rolnicy — <i>Industriels, commerçants, agriculteurs indépendants</i>	228	1. Robotnice i p. — <i>Ouvrières etc.</i>	419
2. Urzędnicy prywatni — <i>Employés</i>	774	2. Służące — <i>Domestiques</i>	1 163
3. Rzemieślnicy (czeladź) — <i>Artisans</i>	2 037	3. Urzędniczki prywatne — <i>Fonctionnaires privées</i>	486
4. Robotnicy i p. — <i>Ouvriers etc.</i>	690	4. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	429
5. Zawody umysłowe wolne — <i>Professions libérales</i>	458	5. Urzędniczki publiczne — <i>Fonctionnaires publiques</i>	87
6. Urzędnicy publiczni — <i>Fonctionnaires publics</i>	396	6. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	358
7. Wojskowi — <i>Militaires</i>	75	7. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	4 794
8. Inne zawody — <i>Autres professions</i>	80		
9. Bez zawodu i niez. zawodu — <i>Sans profession et professions inconnue</i>	1 909		
Ogółem — <i>Total</i>	6 647	Ogółem — <i>Total</i>	7 736

U w a g a : W poszczególnych miesiącach było:

w lipcu	1 104	przeprowadzek,	1 115	wyprowadzek,	5 268	przeprowadzek.
w sierpniu	1 039	"	1 175	"	4 094	"
we wrześniu	1 524	"	1 046	"	5 021	"

6. Ruch ludności według dzielnic miasta. — *Mouvement de la population d'après les quartiers de la ville.*

Dzielnica <i>Quartier</i>	Małżeństwa miejskowe <i>Mariages parmi la population domiciliée</i>	Żywo urodzeni miejskowi <i>Nés vivants parmi la population domiciliée</i>	Zgony miejskowe <i>Décès parmi la population domiciliée</i>	Migracja <i>Migration</i>		Przyrost lub ubytek <i>Excédent ou diminution</i>		
				Przyptyw <i>Affluence</i>	Odptyw <i>Ecou- lement</i>	Naturalny <i>de nais- sances</i>	Napływowy <i>d'im- migrés</i>	Ogółem <i>Total</i>
Poznań (ściślejszy)	548	861	584	431	782	+277	—351	— 74
Główna	29	87	47	838	648	+ 40	+190	+ 230
Komandoria	2	10	2	210	189	+ 8	+ 21	+ 29
Rataje	1	14	6	208	167	+ 8	+ 41	+ 49
Starołęka Mała	3	14	7	195	192	+ 7	+ 3	+ 10
Dębiec	9	59	29	877	676	+ 30	+201	+ 231
Winiary	12	58	20	876	628	+ 38	+248	+ 286
Naramowice dwór i Osiedle	—	6	4	6	13	+ 2	— 7	— 5
Sołacz dwór	—	3	1	—	7	+ 2	— 7	— 5
Golecin	4	4	7	26	34	— 3	— 8	— 11
Razem — <i>Ensemble</i>	608	1 116	707	3 667	3 336	+409	+331	+ 740

7. Sąd pracy — *Tribunal du travail.*

Mies.	W początku miesiąca <i>Au commencement du mois</i>		Wpłynęło <i>Introduites</i>		Ogółem <i>Total</i>		Załatwiono <i>Terminées</i>		Pozostało do załatwienia <i>Restant à juger</i>	
	Cywilne ¹⁾	Inne ²⁾	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne	Cywilne	Inne
V	231	11	76	9	307	20	68	8	239	12
VI	239	12	81	8	320	20	87	10	233	10
VII	233	10	96	10	329	20	34	9	295	11
VIII	295	11	88	9	383	20	44	1	339	19
IX	339	19	121	7	460	26	127	10	333	16

¹⁾ civiles ²⁾ autres

Przegląd kwartalny za czas od 1 lipca do 30 września 1938 roku

U w a g a: Kwartał sprawozdawczy = a; kwartał poprzedni = b; trzeci kwartał 1937 r. = c.

Małżeństw wszystkich zawarto w kwartale sprawozdawczym 611 (b: 718, c: 596). Urodzeń żywych wszystkich notowano 1314 (b: 1337, c: 1215); zgonów wszystkich 871 (b: 967, c: 749). W stosunku do kwartału poprzedniego liczba żywo urodzonych spadła o 1,72%, liczba zgonów o 9,92%. W stosunku do III kwartału 1937 wzrosła liczba żywo urodzonych o 8,15%, liczba zgonów o 16,29%.

Śmiertelność niemowląt wynosi 166, czyli 19,1% ogółu zgonów (b: 145 czyli 15,0%; c: 120 czyli 16,0%), u dzieci od 1—5 roku życia wynosi 40 (b: 40, c: 33).

Do najczęstszych przyczyn zgonów należą: choroby zakaźne (176), choroby serca (123), choroby raka (72), choroby dziecięce (90), zapalenie płuc (79). Na ogólną liczbę zgonów stanowią: choroby zakaźne w kwartale sprawozdawczym 20,2% (b: 18,3%; c: 21,6%); choroby serca 14,1% (b: 15,6%; c: 15,5%); choroby raka 8,3% (b: 8,7%; c: 11,5%); choroby dziecięce 10,3% (b: 8,2%; c: 9,6%); zapalenie płuc 9,1% (b: 10,1%; c: 6,3%).

Choroby zakaźne spowodowały 176 zgonów (b: 177; c: 162). W tym na płonicę, żarnicę, dławiec, błonicę, krztusiec zmarło 19 (b: 24; c: 14); na dur 1 (b: 2; c: 4); na czerwonkę 1 (b: —, c: 1); na grypę 2 (b: 3; c: 1); na gruźlicę 126 (b: 136; c: 118); na inne choroby zakaźne 27 (b: 12; c: 24).

Nadwyżka urodzeń żywych nad zgonami wynosiła 443 (b: 370; c: 466).

Na 1000 mieszkańców przypada w stosunku rocznym małżeństw 9,0 (b: 10,6; c: 8,9); żywo urodzonych 17,2 (b: 19,8; c: 18,2); zgonów 12,9 (b: 14,3; c: 11,2). Uwzględniając tylko miejscowych przypada małżeństw 9,0 (b: 10,5 c: 8,7); żywo urodzonych 16,5 (b: 16,8; c: 15,4); zgonów 16,5 (b: 11,8; c: 9,1).

Żywo urodzonych pochodzenia ślubnego było 1173 (b: 1175; c: 1070); nieslubnego 141 t. j. 10,7% wszystkich noworodków żywych (b: 162, t. j. 12,1%; c: 145 t. j. 11,9%). Wśród matek niezamężnych było 41,8% służących, (b: 23,4%; c: 41,4%). Miejscowo przynależnych dzieci nieslubnych urodziło się 84 na ogółem 1116 żywo urodzonych, t. j. 7,5% (b: 113 na 1136 żywo urodzonych, t. j. 9,9%; c: 91 na 1028 żywo urodzonych, t. j. 8,8%).

Układ wyznaniowy:

Małżeństw katolickich zawarto 581 t. j. 95,2% (b: 689, t. j. 95,9%; c: 575 t. j. 96,5%), ewangelickich 8 (b: 12; c: 5), żydowskich 7 (b: 6; c: 4), oraz mieszanych i innych 15 (b: 11; c: 12). Urodzonych z rodziców katolickich żywych dzieci ślubnych było 1114, t. j. 95,0% (b: 1124 t. j. 95,6%, c: 1026, t. j. 95,9%); z rodziców ewangelickich 38, t. j. 3,2% (b: 32, t. j. 2,7%, c: 30 t. j. 2,8%), z rodziców wyznania mojżeszowego 6 (b: 6; c: 5); z małżeństw mieszanych i innych 15 (b: 13; c: 9). Na ogółem 141 (b: 162, c: 145) noworodków żywych pochodzenia nieslubnego było katolickich 136 (b: 156, c: 142), ewangelickich 5 (b: 6, c: 3); mojżeszowych — (b: —, c: —); innych i nieznanymi — (b: —, c: —).

Zmarło ogółem katolików 835 t. j. 95,8% (b: 920 t. j. 95,1%, c: 709 t. j. 94,4%); ewangelików 25 (b: 30, c: 36), mojżeszów 7 (b: 10, c: 1); innych i nieznanymi 4 (b: 7, c: 3).

Przyrost wzgl. ubytek naturalny i wędrowny ludności:

Na 1000 mieszkańców danego wyznania w stosunku rocznym wykazują **katolicy** przyrostu naturalnego 6,4 (b: 5,5; c: 7,1); ewangelicy przyrostu nat. 12,9; (b: przyrostu 5,7, c: ubytku 2,1); mojżeszowi ubytku nat. 1,7, (b: ubytku 6,9; c: przyrostu 7,1).

Ruch wędrowny wykazywał nadwyżkę przyprywu 331 (b: 50; c: 361), czyli w stosunku rocznym na 1000 mieszkańców 4,9% (b: 0,7% c: 5,4%). Z dzielnic miasta niewykazują przyrostu napływowego w kwartale sprawozdawczym Sołacz dwór, Gołecin, Naramowice dom. i Poznań ściślejszy.

Ogólny przyrost ludności w stosunku rocznym na 1000 mieszk. wynosi 11,0 (b: 5,8; c: 11,7); przyrost natur. 6,0 (b: 5,1; c: 6,3).

Wskaźniki drożyzniane według dziennego schematu Głównego Urzędu Statystycznego:

W ciągu kwartału sprawozdawczego koszty codzienne żywienia rodziny robotniczej wzrosły w lipcu o 3,0%, w sierpniu spadły o 2,09%, we wrześniu wzrosły o 0,02%. W kwartale III/38 wynosiły 2,40—2,35—2,37 zł. W kw. II/38 koszty codzienne wahały się od 2,24—2,33 zł. W porównawczym kw. III/37 kształtowały się na poziomie 2,43—2,49 zł. **Koszty potrzeb innych**, jak mieszkanie, opał, ubranie, rozrywki itp., pozostały w kwartale trzecim bez zmiany. W stos. do kw. II/38 koszta pozostały bez zmiany. W stos. do kw. III/37 pozostały bez zmiany.

Ceny detaliczne artykułów pierwszej potrzeby:

Cena chleba żytn. i pct. przemiału mąki do wypieku regulowane były w drodze urzędowej. W kw. III/38 ustalono przemiał na 65% a cenę w miesiącu lipcu na 34 gr, w sierpniu na 31 gr, we wrześniu na 30 gr za 1 kg, w kw. II/38 z przemiału 65% w mies. kwietniu i maju na 30 gr, a w czerwcu na 32 gr. W porównawczym kw. III/37 ustalono przemiał na 65%, a cenę na 33 gr za 1 kg. **Cena jaj** wynosiła w kw. sprawozd. 8—10 gr, w kw. II/38 kształtowała się od 7—8 gr, w kw. III/37 7—9 gr. **Cena mięsa** wieprz. wykazywała tendencję zwykłą z 1,40 na 1,50 zł za 1 kg. W kw. II/38 1,20—1,40 zł, w kw. III/37 1,70—1,80 zł. **Cena słoniny** wzrosła z 1,60 na 1,70 zł za 1 kg, w kw. II/38 1,50—1,60 zł, w kw. III/37 1,80—2 zł. **Cena smalcu** w III/38 wynosiła 2,00 zł za 1 kg, w kw. II/38 2,00 zł, w kw. III/37 2,50 zł. **Cena soli, cukru** — bez zmian.

Taryfa zarobków robotniczych:

Płace godzinowe w przemyśle i handlu oraz w metalurgii w stosunku do r. 1934 uzyskały w październiku ub. r. podwyżkę w wysokości 8%. Płace w przemyśle budowlanym uległy w kwietniu 1938 r. zwwyżce. Robotnicy otrzymują obecnie na godzinę — 0,53 zł (poprzednio 0,50). Rzemieślnicy — 1,04 zł (poprzednio 0,98). Płace robotników miejskich podwyższono o 8% — w listopadzie ub. r. pracownikom fizycznym zatrudnionym w zakładach Światła i Wody, a od 1. XII. ub. r. pracownikom fizycznym zatrudnionym w administracji miejskiej.

Ruch budowlany:

W kw. III/38 — 1) rozpoczęto budowę 75 budynków nowych i 16 przebudówek (w kw. II/38 — 58 i 6; w kw. III/37 107 i 6; 2) ukończono budowę 80 budynków nowych i 6 przebudówek (w kw. II/38 — 63 i —; w kw. III/37 — 113 i 2); 3) powstało mieszkań nowych 416 (w kw. II/38 — 173; w kw. III/37 — 495).

Działalność przedsiębiorstw miejskich:

W kw. III/38 Gazownia Miejska wyprodukowała 4484410 m³ gazu czyli 16,6 m³ na 1 mieszkańca (w kw. II/38 16,9 m³ na 1 mieszkańca; w kw. III/37 — 16,3 m³ na 1 mieszkańca). Elektrownia Miejska wyprodukowała energii elektrycznej 8874292 kWh czyli 32,9 kWh na 1 mieszkańca (w kw. II/38 — 31,5 na 1 mieszk.; w kw. III/37 — 29,4 kWh na 1 mieszkańca). Wodociągi Miejskie dostarczyły miastu 1866396 m³ wody czyli 6,9 m³ na 1 mieszkańca (w kw. II/38 — 6,8 m³ na 1 mieszkańca; w kw. III/37 — 6,7 m³ na 1 mieszkańca).

Mgr Stanisław Waszak